

Justitiedepartementet
Mathias Säfsten
103 33 Stockholm

Sollentuna 2025-04-02

Remissyttrande över betänkandet "Några frågor om grundläggande fri- och rättigheter" (SOU 2025:2)

Diarienummer: Ju2025/00072
Handläggare: Chefsjurist Ulf Stenberg

Villaägarnas Riksförbund
Postadress: Box 7118, 192 07 Sollentuna
Besöksadress: Rotebergsvägen 3
Telefon: 010-750 01 00
Org.nr: 802003-7118
Plusgiro: 46 94 00-6
Bankgiro: 227-7200
info@villaagarna.se
villaagarna.se

Bakgrund

2023 års fri- och rättighetskommitté har haft i uppdrag att utreda några grundläggande fri- och rättigheter enligt andra kapitlet i regeringsformen.

Förslag

Villaägarnas Riksförbund begränsar sitt svar till de delar av kommitténs förslag som ligger inom förbundets verksamhetsområde, vilket innebär att förbundet enkom yttrar sig över rätt till domstolsprövning, föreningsfrihet och äganderätt.

Rätten till domstolsprövning

Det finns i regeringsformen regler om rätt till domstolsprövning i vissa särskilt angivna fall. Däremot saknar regeringsformen en generell regel om rätt till domstolsprövning. Överordnade bestämmelser om detta finns dock i artikel 6 i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) och artikel 47 i Europeiska unionens stadga om grundläggande rättigheter (EU:s rättighetsstadga).

Kommittén anser emellertid att rätten till domstolsprövning är av så grundläggande betydelse att detta bör vara med i regeringsformen. Kommittén vill därför att det införs en bestämmelse i regeringsformen om att alla har rätt att få sin sak prövad av domstol.

Föreningsfrihet

Föreningsfriheten får idag begränsas endast när det gäller sammanslutningar som ägnar sig åt eller understöder terrorism eller vilkas verksamhet är av militär eller liknande natur eller innebär förföljelse av en folkgrupp på grund av etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Det här innebär att svensk lagstiftning idag tillåter enskilda att sluta sig samman i kriminella sammanslutningar, även om dessa ägnar sig åt grov kriminalitet som våldsbrott och utpressning.

Kommitténs förslag är därför att föreningsfriheten ska begränsas vad beträffar sammanslutningar som ägnar sig åt allvarlig brottslighet för att uppnå ekonomisk eller annan otillbörlig vinning. Vad som avses med allvarlig brottslighet är främst brottslighet som hotar grundlagsskyddade värden eller statens våldsmonopol samt därför kan sägas vara systemhotande. Med annan otillbörlig vinning menas i första hand makt.

Äganderätt

Kommittén har diskuterat om anledning finns att ändra möjligheterna till inskränkningar i egendomsskyddet som finns enligt regeringsformen samt har prövat olika alternativ för att stärka grundlagsskyddet, men har inte kunnat uppnå ett tillräckligt brett parlamentariskt stöd för detta. Ändringar av grundlag bör ha ett brett parlamentariskt stöd, men i och med att detta saknas, beslöt kommittén att avstå från att lägga fram något förslag.

Synpunkter

Villaägarnas Riksförbund har inget att erinra mot utredningens förslag i de delar som förbundet yttrar sig över.

VILLAÄGARNAS RIKSFÖRBUND

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Erica Halling". The signature is written in a cursive, flowing style.

Erica Halling

Förbundsdirektör